

Saarde valla arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2018-2028 avalike arutelude läbiviimise ja kirjalike ettepanekute protokoll.

Avalike arutelude läbiviimise kuupäevad, asukohad ja kellaajad:

03.10.2018 Tali seltsimaja, algus 17.00, lõpp 18.00;

03.10.2018 Tihemetsa spordikompleks, algus 18.30, lõpp 20.00;

04.10.2018 Surju rahvamaja, algus 17.00, lõpp 18.00;

04.10.2018 Kilingi-Nõmme klubi, algus 19.00, lõpp 20.30.

Saarde valla arengukava täiendamiseks on esitatud järgmised ettepanekud:

Jrk nr	Ettepaneku esitaja	Ettepanek
1	OÜ Saarde Kommunaal	Kilingi-Nõmme sauna pesemisruumide ja leiliruumide remont
2	OÜ Saarde Kommunaal	Tihemetsa sauna uue küttekolde ja kerise ehitus vana katla ning vahetamine. Pesemisruumide sanitaarremont

3	Enterprise NeT <carlboxx@gmail.com>	<p>12 teemat, mille kohta on anonüümne kommenteerija saatnud kommentaarid või "miks"-küsimused (kiri vt Lisa 1). Kokkuvõtlikult:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Miks ei ole korralikku internetiühendust? 2. Ettevõtluskeskkonna aluseks ei ole mõtet kindlasti võtta looduskaunist kohta 3. Milleks Saarde vallale ujula? 4. Mitut remonti Tervisekeskus vajab? 5. Miks on vallamaja rekonstrueerimine nii kulukas? 6. Rail Baltica ehitus ei ole üldse kindel ja ei tooks vallale kasu 7. Miks nii suur summa keskväljakule ja mida seal tehakse? 8. Mis hooneid vald läbi aastate lammutab? 9. Miks on Saarde Kommunaali tulud ja kulud võrdsed? Miks pole eesmärgiks kasumi teenimine? 10. Miks ei ole arengukavas postipaku automaadi teemat? 11. Kilingi-Nõmme - Tihemetsa vahel on juba kergliiklustee, mitut teed sinna vaja on? 12. Miinuseks tasuta transpordi puudumine
4	Heli Juhkamsoo	Muuta Kultuuri peatükis teksti vastavalt Lisas 2 toodule
5	Heli Juhkamsoo	Muuta Noorsootöö peatükis teksti vastavalt Lisas 2 toodule
6	Heli Juhkamsoo	Muuta Kilingi-Nõmme Vabaajakeskuse kirjeldust teksti vastavalt Lisas 2 toodule
7	Heli Juhkamsoo	Välja jätta lõik: Noorsootöö haridusasutuste baasil, vastavalt Lisas 2 toodule
8	avalik arutelu Surjus -Ristiküla selts	Ristiküla seltsi toetamine külatoa rajamisel (korterite remondi teostamine)
9	avalik arutelu Surjus	Päikesepaneelide ja liikumisanduritega kohtvalgustite paigaldamine Kalda küla majade vahele - hetkel seal välisvalgustus puudub

10	avalik arutelu Surjus	Kergliiklustee rajamine Surju kooli juurest Jaamakülla
11	avalik arutelu Surjus	Jaamakülas probleemsed barakkmajad, mis kas päris tühjad või pooltühjad - inimeste kolimine ühte majja ja ülejäänud hoonete lammutamine
12	avalik arutelu Surjus	Jaamaküla vee- ja kanalisatsioonitrasside väljaehitamine
13	avalik arutelu Kilingi-Nõmmes	Tegevuskava punkt 1.1.8 sõnastada ümber järgmiselt: Kilingi-Nõmme Muusikakooli õpperuumide ehitus Kilingi-Nõmme Pargi tn. 6.
14	avalik arutelu Kilingi-Nõmmes	Tegevuskava punkt 1.3.4. sõnastada järgmiselt: Sotsiaalkorterite (-maja) teenuse tagamine
15	avalik arutelu Kilingi-Nõmmes	Kultuuri peatükis reastada esimese lõigu nimekiri samas järjestuses kui edaspidi nimekiri jookseb
16	avalik arutelu Kilingi-Nõmmes	2.2.1 lõpus lisada rahastajaks Riik
17	avalik arutelu Kilingi-Nõmmes	Turvalisuse alla lisada turva-ja valvesüsteemide arendamine
18	avalik arutelu Talil	Veelikse bussijaama uuendamine, katuse vahetus
19	avalik arutelu Tihemetsas	Tegevuskava punkti 1.1.6 asendada Seltsimaja terviseraja rajamine
20	avalik arutelu Tihemetsas	Allikukivi koobaste puhkeala uuendamine
21	avalik arutelu Tihemetsas	Tihemetsas puuduvad tee ääres istepingid. Vanurid, kes käivad poes, soovivad vahepeal jalga puhata
22	avalik arutelu Tihemetsas	Puudu tänavavalgustus
23	avalik arutelu Tihemetsas	Maide järve ja kirikujärve supluskohtade rajamine, puhkeala rajamine
24	avalik arutelu Tihemetsas	Kilingi-Nõmmes haigla juurest Tartu poole puudu korralik jalakäijate tee

25	avalik arutelu Tihemetsas	Tihemetsa Kilingi-Nõmme bussiootepaviljon väike, võiks asendada suuremaga ja olemasoleva paviljoni tõsta teisele poole
26	avalik arutelu Tihemetsas	Bussipeatuste ümbruse korrastamine

Lisaks kahe lugemise vahel parandada/täiendada järgnev info:

- Joonis Maatulundusmaa jagunemine on metsamaal vale hulk, õige on 78259
- Tabel 2 Saarde valla suurimad tööandjad, juurde lisada Weiss ja praegu ca 25 töötajat, lähiajal võetakse sama palju juurde
- Joonis laste arv lasteaedades – täna on Tali lasteaias 15 last

Protokoll koostas:

Ivari Niinemäe

17.10.2018

Lisa 1

From: Enterprise NeT <carlboxx@gmail.com>

Sent: Tuesday, October 2, 2018 6:54 PM

To: info@saarde.ee

Subject: Saarde vallatu arengukava.

Tore, et mistahes kirjatükkidesse on hakanud rohkem (ka paar lauset on juba suur asi) ilmuma teateid andmesidest, ehk va Internetist.

Arvestades sedagi, et selle kaabellevi maale saamise (mistahes neti) muinaslood algasid juba eelmisel sajandil.

Kahjuks ollakse sellega nüüdseks väga hiljaks jäänud. Asi oleks pidanud arutlusele tulema pea 10 aastat tagasi, kui vastav üleriiklik projekt käiku läks. Tänapäevaks on see projekt teeninud peamiselt väliskapitalil põhinevate firmade huve, mis annavad võimaluse vaid minimaalse teenuse eest maksimaalset tasu. Saarde vallas on tegelik Internetiühendus vaid loetud majapidamistel.

Kel Internetti palju vaja, on ilmselt pidanud valima elamiseks teise koha, seega ettevõtluskeskkonna parendamine, arendamine, edendamine - on päris suure küsimärgiga, sest baasi selleks on kasinalt.

Ehk see ilus lause - inimest väärtustava elukeskkonna loomine - Selle hinnaks tuleks vist selline summa, et odavam on kolida.

Riiklikele projektidele ei tasu lootma jääda, sest antud temaatikas võtavad sõna vaid täielikud võhikud.

Internetiühendus muuseas on tänasel päeval küll kõikides lasteaedades ja koolides olemas, iseasi on selle tehniline lahendus, mis ei pruugi olla tehnika viimane sõna.

Elektrilevi mainimine kavas on ebatäpne, kuna antud projekt on algstaadiumis ja võitja pole veel selgunud. Lisaks ei ole tehniliselt elektrilevi lahendused, mitte kuidagi odavamad või lihtsamad, vaid tegelikult vastupidi; mistõttu selle projekti edukus valla või üksikindiviidi jaoks on enam kui küsitav.

Ettevõtluskeskkonna aluseks ei ole mõtet kindlasti võtta looduskaunist kohta, sest 5 aastaaega elik kehva suusailma kehtivad võrdselt üle Eesti. Saarde vald pole mingi erand ja konkurentsieelis on väga vähene.

Milleks saarde vallale ujula? Abjas on ujula, Tihemetsas on ujula (mitte küll heas korras); Pärnus on neid mitu. Viljandisse on see samuti planeeritud. 25 tuhande eest (mis on ka muidugi üle mõistuse number) projekteerida on üks asi, kuid teine asi on see ka valmis ehitada - ja kelle jaoks?

Tervisekeskuses alles nagu oli remont - Mitut remonti see maja vajab?

Kui kõik summad sinna kokku liita, tekib küsimus, kas oleks parem ehitada uus maja? Riigiraha küll, kuid...

Vallamaja hoone rekonstrueerimine 300 000 eurot?????!!!!. Mis praeguses vallamajas viga on? ruumid on soojad, vihma sisse ei saja. Kahe korruse renoveerimine kolmesaja tuhande eest on arvestades teisi summasid kuidagi väga "erinev".

Rail Baltica ehitus ei ole muuseas üldse kindel. Teiseks ei tooks see vallale suurt kasu, sest viimased võiks öelda, et aastakümned kasutas Tallinn-Pärnu liini vaid paarkümmend inimest. Statsionaarselt teeb seda vaid kümnekond. Keda või mida hakata sel liinil vedama? Kuskohast need meeletud massid nüüd välja kargaks?

Kui nõukogude ajal koos laiarööpmelise ehitusega oleks muudetud ka oluliselt raudteetrassi, oleks sel transpordiliigil säilinud mingisugunegi järjepidevus. Miskipärast jäi aga teivasjaamade marsruut, kus iga külamees tuli oma kotikese kartuliga. Elektriraudtee riiga?! Täna saab autoga iga ukse ette.

200 000 keskväljakule ? mida seal täpsemalt tustida on vaja? konsumi esine alles sai songitud. Kas uue asflatkatte paigaldus on tõesti nii kallis?

Mis hooneid vald läbi aastate kõikseaeg lammutab? On olemas mitmeid oksjonikeskkondi, kus kindlasti leiduks ühe eurose alghinnaga ostjaid. Seejuures saab müügitingimustesse ühtteist täpsustada.

Miskit on mäda saarde kommunaali tulude ja kulude tabelis - need on peaaegu võrdsed. Kas selle ettevõtte eesmärk ei olegi ärikasum?

Mitte kusagil ei ole sõna sellest, kas saarde valda hakkab tulema mõni postipaki automaat. Lisaks mõni TOIDUPOOD, selle sõna suuremas tähenduses. olematu valiku ja kallihinnaline ETKVL on kehvavõitu. Mis lahenduse see pooleiolev hoone ükskord saab? Kindlasti on midagi veel, mis hetkel pähe ei tulegi.

Kilingi-Nõmme - Tihemetsa vahel on juba kergliiklustee, mitut teed sinna vaja on? Harva kui praeguselgi teel keegi liigub?!

Suureks miinuseks on, et näiteks Viljandi maakond sai kõikjale tasuta transpordi; Pärnu maakond pidi hakkama aga veiderdama. Saarde vallast see muidugi suuresti ei sõltu, kuid funktsionaalsus kindlasti natuke kannatab. Viljandi maakonnas sõida kuidas tahad. Teisalt on autosõit pea möödapääsmatu.

KK poliitbüroo esimees

Lisa 2

Ettepanek 4:

KULTUUR

Arengukavas:

Saarde valla kultuuritegevus jaguneb raamatukogude (Kilingi-Nõmme, Tihemetsa, Tali ja Surju), Kilingi-Nõmme Vabaajakeskuse, Tali Seltsimaja, Kilingi-Nõmme klubi, Surju Rahvamaja ja Saarde kirikus toimuvate tegevuste vahel.

Asendada:

Saarde vallas korraldavad kultuurisündmusi Kilingi-Nõmme klubi, Surju rahvamaja, Tali seltsimaja, Kilingi-Nõmme muusikakool, Kilingi-Nõmme gümnaasium, Raamatukogud (Kilingi-Nõmme, Tihemetsa, Tali, Surju) Kilingi-Nõmme vabaajakeskus, Tihemetsa spordihoone, erinevad Mtüd, huviringid ja Saarde kirik.

Ettepanek 5:

NOORSOOTÖÖ

Arengukavast:

Alates 2016.a on riik asunud aktiivselt noorsootööd toetama. 2016-2018 a. osaleb Saarde vald Viljandi noorsootöö alases koostöögrupis, kus on nii ühistegevused, kui iga omavalitsuse sisesed tegevused. Saarde vallas arendatakse Viljandi KTG toel tegevusi Kilingi-Nõmme Vabaajakeskuse õuealal, Tihemetsa spordihoones loodi noortetuba, alguse sai moto- tehnikaring ning drooniring Gümnaasiumis. 2017a. laienes riiklik koostöögrupi toetus ka endisele Surju vallale, toetusega planeeritakse sisustada Surju rahvamajas asuv noortetuba. (seda ei ole) Lisaks koostöögruppide toetusele asus 2017 a. septembrist riik toetama läbi kohalike omavalitsuste 7-19. a. noorte huviharidust ja huvitegevust, mille abil on Saarde noortele juurde tekkinud valla erinevas paigus 39 uut huviringi. Palgaliste noorsootöötajate arv on 3, üks vabatahtlik noorsootöötaja.

Asendada

Alates 2016.a on riik asunud aktiivselt noorsootööd toetama. 2016-2018 a. osaleb Saarde vald Viljandi noorsootöö alases koostöögrupis, kus on nii ühistegevused, kui iga omavalitsuse sisesed tegevused. Saarde vallas arendatakse Viljandi KTG toel tegevusi Kilingi-Nõmme Vabaajakeskuse õuealal, Tihemetsa spordihoones loodi noortetuba, alguse sai moto- tehnikaring ning drooniring Gümnaasiumis. 2017 a. septembrist asus riik toetama läbi kohalike omavalitsuste 7-19. a. noorte huviharidust ja huvitegevust, mille abil on Saarde noortele juurde tekkinud valla erinevas paigus üle 40 huviringi. Palgaliste noorsootöötajate arv on 3, üks vabatahtlik noorsootöötaja.

Ettepanek 6:

Kilingi-Nõmme Vabaajakeskus

Arengukavas

Kilingi-Nõmme Vabaajakeskus on avatud väikelastele, noortele, täiskasvanutele ja eakatele vaba aja veetmiseks, huvitegevuseks ning muudest tegevustest puhkamiseks. Vabaajakeskuses on 15 erinevat ruumi: kaks kööki (pliit, mikrolaineahi, kohvimasinad, veekeetjad, vahvliküpssetajad, pannkoogimasin, mikser, külmkapp, pesumasin), multifunktsionaalne saal/seminariruum 20-le inimesele, tahvel, projektor. Keskuses on väiksed ja suured lauamängud: piljard, lauatennis, õhuhoki, lauajalgpall, koroona, wii, x-box. Muusikatuba: klaver, kitarr, aafrika trummid, rütmipillid, kõlarikomplekt, mikrofoniid, juhtpult, projektor; kunstiklass/seminari-koosolekuruum 12-le inimesele: molbertid, statiiviga kaasaskantav ekraan; spordituba: multifunktsionaalne ronimissein, hantlid, poksikott; käsitöötuba/seminari-, koosolekuruum 12-le inimesele: 2 sizzix masinat, 2 õmblusmasinat, kangasteljed (2); väikelaste mängutuba: pallimeri. Vabaajakeskuses on televiisorid, arvutid, printer, koopiamasin.

Vabaajakeskuses saab lehti lugeda, arvutit kasutada, telerit vaadata, mängida, einestada enda kaasa võetud materjalidest, väikelastega mängida või lihtsalt mõnusalt aega veeta. Vabaajakeskus on populaarne laste sünnipäevade pidamise kohana.

Vabaajakeskus on partner Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendusele ja Eesti Noorsootöö Keskusele. Vabaajakeskus tegutseb avatud noorsootöö põhimõtteid järgides. Noorsootöö eesmärk on pakkuda noorele inimesele vabatahtlikkuse alusel osalemise võimalusi, et toetada tema aktiivsust ja toimetulekut ühiskondlikus elus.

Hoone asub puitkonstruktsiooniga kahekorruselises hoones Kilingi-Nõmmes Pärnu tn 62. Hoone on ahiküttega. Hoones on tehtud sanitaarremont 2007 a. Hoone soojapidavus on halb. Puidust aknad on ebatihedad, vajunud. Fassaad ja katusealune ning laed on soojustamata. Hoone kütmine toimub ahjukütte baasil. Arenguperspektiivina nähakse hoone olukorra parandamist

Milleks on vajalik vahendite loetelu?

Asendada;

2007. a. varakevadel avati renoveeritud endise Kilingi-Nõmme linnavalitsuse miljöövääruslikus hoones Saarde valla allasutusena Kilingi-Nõmme Päevakeskus, kelle õigusjärglaseks alates 2012. aastast on Kilingi-Nõmme Vabaajakeskus. Heast asukohast tulenevalt, 500 m. Kilingi-Nõmme kesklinnast on keskus tõmbekeskuseks igas vanuses bussiga sõitjate hulgas. Vabaajakeskusesse on oodatud väikelapsed noored, täiskasvanud ja eakad vaba aja veetmiseks, huvitegevuseks või muudest tegevustest puhkamiseks. Vabaajakeskus pakub erinevaid võimalusi elukestvaks õppeks. (tervise edendus, käsitöö, arvutiõpe algajatele) Kilingi-Nõmme Vabaajakeskus on populaarne laste sünnipäevade ja erinevate koosolekute pidamise paigana. **Avatud noorsootöö meetodit järgiv keskus** on kokkusaamiskohaks ka mitmetele huviringidele (karakteritants, bänd, loovusring, kunstiring, käsitööring, eakate hommikud) ja klubidele (diabeetikute selts, do Terra õlide sõpruskond, Saarde koduloohuvilised, Kilingi-Nõmme Martad, Saarde Kalmehed, Aiasõprade

klubi).

Kilingi-Nõmme Vabaajakeskus on katuseorganisatsiooni Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduse liige. Vabaajakeskusel on tihe koostöö Saarde valla erinevate Mtü-de, asutuste ja ettevõtjatega, Viljandi- ja Pärnumaa noorsootöö asutustega, Eesti Noorsootöö Keskuse, Töötukassa, ja noorsoopolitseiga. Vabaajakeskus on läbi erinevate projektide suurendanud Saarde valla peredele suunatud statsionaarseid tegevusvõimalusi nii hoones sees (bändiruum, karaoke- ja spordituba, suuremad ja väiksemad lauamängud), kui ka õuealal (tarzanikõis, välitrenazöörid). Keskus on eestvedaja kogukonnas (matkad, loengud, töötoad, perepäevad). Vabaajakeskus on osa võtnud üleriigilistest riskinoortele suunatud projektidest. Kilingi-Nõmme vabaajakeskuses on kolm ametikohta, kahte neist täidavad kutsetunnistusega kvalifitseeritud noorsootöötajad, kolmas ametikoht on kütja.

2006/07 a. sanitaarremonditud hoones on ahiküte. Hoone asub puitkonstruktsiooniga kahekorruselises hoones, Kilingi-Nõmme linnas, Pärnu tn. 62. Hoone aknad, välisfassaad ja katus vajavad renoveerimist.

***Avatud noorsootöö meetodit järgiv keskus – on vajalik lause projektide jaoks.**

Ettepanek 7:

Noorsootöö haridusasutuste baasil teostajateks on Kilingi-Nõmme Gümnaasium, Surju Põhikool, Kilingi-Nõmme Muusikakool ja Kilingi-Nõmme Spordihoone. Haridusasutuste poolt teostatav noorsootöö peamine tegevusvaldkond baseerub noortele suunatud huviringide korraldamisega ja huvihariduse võimaldamisega. Valla traditsioonilised üritustena koostöös vallavalitsusega korraldatakse: lastekaitsepäeva, jõuluaegset ja kevadist perepäeva klubis. Lisaks tegutseb Saarde kiriku juures Pühapäevakool. Noorte töökasvatuse edendamiseks on igal aastal moodustatud Eesti Õpilasmaleva töörühmad. Noorsootöö elavdamiseks on vaja eestvedajaid ja koostööd. Perspektiivis on vajalik korraldada noortelaagreid, spordipäevi ja ainult noortele mõeldud üritusi.

Võiks välja jääda, kuna kordab noorsootöö osas öeldut. (soovi korral Noorsootöö ossa mõni puuduolev mõte lisada).